

Nota

Uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem Hamont – Hoogstraat

Programma van Maatregelen

Ons kenmerk :	ORTEC2501976c
Auteurs :	Vincent Verhagen Alexander Doucet Ward Decramer
Datum verslag :	17 januari 2026
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2025K265
Wettelijk depot :	D/2025/15.001/141

Coverfoto: overzichtsfoto op terrein Profiel 1.1 (PR1)

Auteurs & autorisatie:

Vincent Verhagen (OE/ERK/Archeoloog/2023/00021)

Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00004)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2025/15.001/141

INHOUDSTAFEL

Deel 3: Programma van maatregelen	4
1 Beschrijvend gedeelte	4
1.1 Administratieve gegevens	4
2 Gemotiveerd advies.....	6
3 Programma van maatregelen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Ondertekening.....	10

Deel 3: Programma van maatregelen

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2025A255 (Bureauonderzoek; ID: 32721), 2025A256 (Landschappelijk bodemonderzoek), 2025K265 (Proefputtenonderzoek)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)
Betrokken actoren	Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003) (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige) Vincent Verhagen (OE/ERK/Archeoloog/2023/00021) (erkend archeoloog, assistent-aardkundige, auteur)
Locatie	Provincie: Limburg Gemeente: Hamont Adres: Hoogstraat
Kadastrale gegevens	Hamont-Achel, afdeling 1, sectie B, percelen 14t & 14r (partim.)
Bounding Box	Punt 1: X = 232113, Y = 216471 Punt 2: X = 232088, Y = 216428
Oppervlakte projectgebied (binnen een archeologische zone)	345 m ²
Periode veldwerk	28 november 2025
Einddatum onderzoek (afron- ding rapportage)	17 januari 2026
Relevante termen	Proefsleuven; Kempen; paleolithicum, mesolithicum, neolithicum, metaaltijden, Romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd, nieuwste tijd.

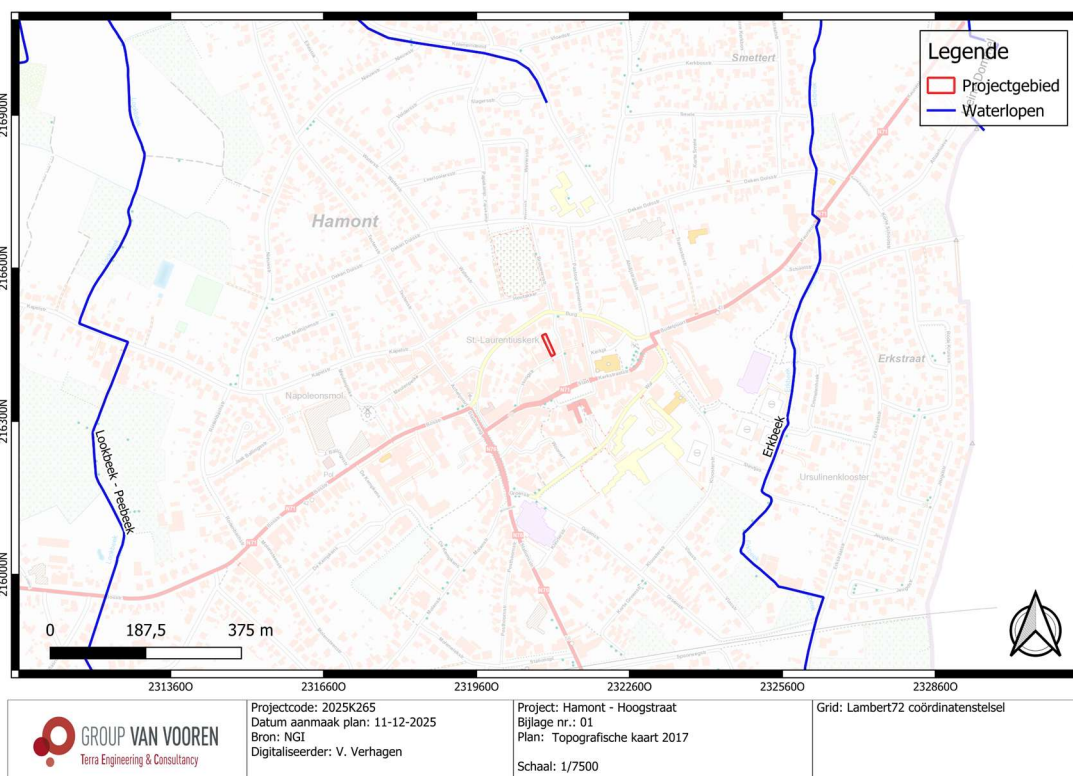

Fig. 3.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

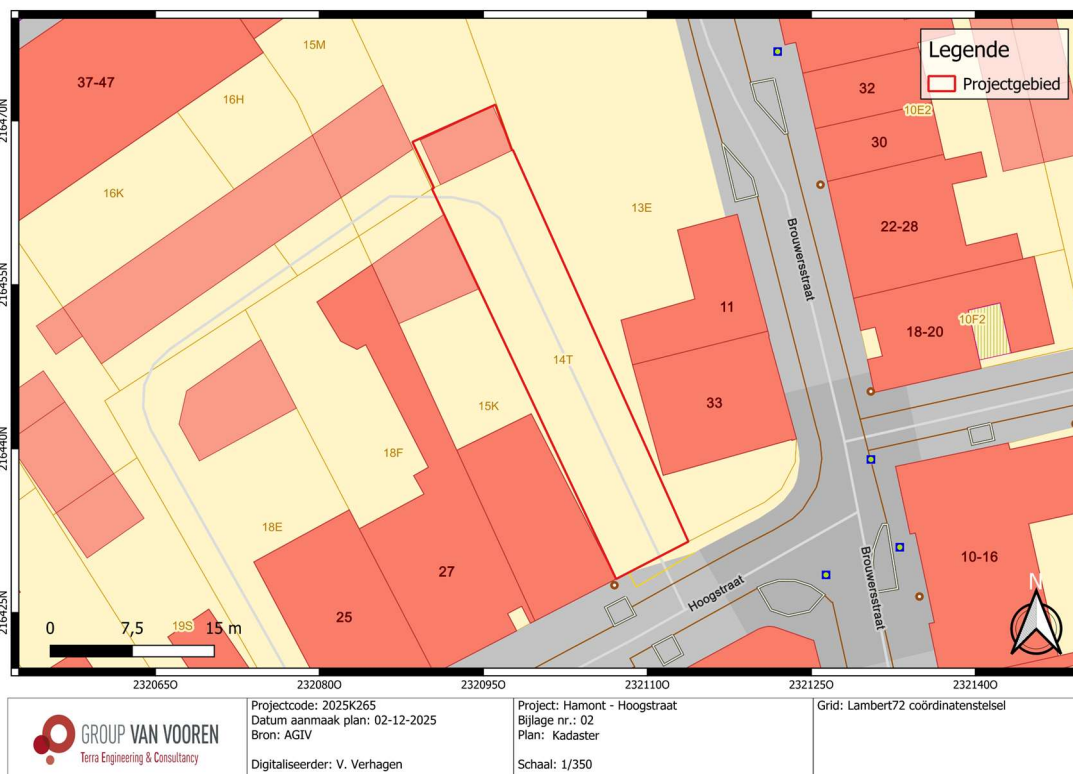

Fig. 3.2: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

Fig. 3.3: Meest recente luchtfoto (2024) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

2 Gemotiveerd advies

In maart 2025 werd er door het agentschap Onroerend Erfgoed akte genomen van een archeologienota (ID 32721) naar aanleiding van een aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor een terrein in Hamont. Het plangebied is momenteel verhard met in het noorden een garage. De geplande werken omvatten een vergunningsproject in kader van een vergunningsaanvraag ter realisatie van bouw van een nieuwe woning met twee bijgebouwen (garages) en beperkte omgevingsaanleg.

De onderzoekslocatie bevindt zich in een archeologisch vastgestelde zone, namelijk de historische stadskern van Hamont, die teruggaat tot de Volle Middeleeuwen. De stad zelf werd voor het eerst vermeld in 1257. Historische kaarten tonen aan dat het plangebied sinds de late 18de eeuw onbebouwd was en vermoedelijk in gebruik was als akkerland. Landschappelijk situeert het terrein zich op de Vlake van Bocholt, een oud rivierdal van Maas en Rijn, bedekt met laat-pleistocene dekzanden. Van nature ontwikkelden zich podzolachtige bodems, later antropogeen omgevormd tot plaggenbodems. De bodemkaart geeft geen uitsluitel door bebouwing, maar op basis van extrapolatie wordt uitgegaan van een A/C-profiel met een dikke antropogene A-horizont. Dit wijst op een matige tot goede bewaring van diepere niveaus.

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) registreert talrijke vindplaatsen in de omgeving, waaronder resten van stadsgrachten, poorten, een burcht en sporen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Binnen het plangebied zelf zijn tot op heden geen vindplaatsen bekend. Hierdoor leidt het bureauonderzoek tot een lage archeologische verwachting voor steentijdartefactensites, gezien het ontbreken van een gradiëntzone en de verstoring van het bovenste bodemprofiel. Voor

nederzettingssporen vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen geldt een onbekende tot hoge verwachting, vooral door de ligging in een historische kern. Voor postmiddeleeuwse sporen is de verwachting eveneens hoog.

De geplande werken zullen voornamelijk tot 30 cm diep reiken. Enkel puntlocaties zoals funderingen, wadi en nutsleidingen zullen lokaal dieper reiken. Aangezien de bodemkaart het terrein binnen een bebouwde zone situeert, is het onbekend welke impact de geplande werken zullen hebben op het bodemarchief.

Aanvullend op het bureauonderzoek werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd in het kader van een aanvraag voor een omgevingsvergunning aan de Hoogstraat 31 te Hamont. Dit onderzoek had tot doel inzicht te krijgen in de natuurlijke en antropogene bodemopbouw, de diepteligging van archeologisch relevante niveaus en de mate van gaafheid en conservering van eventuele archeologische resten.

Ter hoogte van het projectgebied toont het bodemarchief een sterk antropogeen beïnvloed bodemprofiel. De bovenste 75 tot 90 cm bestaat uit een subrecente ophogingslaag (puinverharding met grind en plastic), gevolgd door een tweede ophogingspakket van grofzandig materiaal met kiezels. Deze tweede laag wordt voorlopig geïnterpreteerd als een postmiddeleeuws cultuurpakket, maar kan ook subrecent zijn. Daaronder bevindt zich een restant van een plaggenbodem (10 tot 30 cm dik) op ca 130 tot 160 cm-mv, waarna het natuurlijke moedermateriaal (C-horizont) begint. Kenmerken van holocene bodemvorming zijn niet meer intact bewaard, waardoor sprake is van een A/C-profiel. Dit wijst op een aanzienlijke verstoring van de oorspronkelijke bodemstructuur door ophogingen. Het eerste archeologisch relevante niveau situeert zich mogelijk in de tweede ophogingslaag op 75 tot 90 cm-mv. Indien deze laag geen cultuurpakket blijkt te zijn, ligt het relevante niveau pas op 160 cm-mv, in de top van de C-horizont onder de plaggenbodem. Indien archeologische resten aanwezig zijn, wordt de gaafheid en conservering ingeschat als matig tot goed, omdat diepere lagen relatief beschermd zijn gebleven.

De geplande werken bestaan voornamelijk uit graafwerkzaamheden tot maximaal 30 cm diep, wat geen verstoring van archeologische niveaus veroorzaakt. Diepere ingrepen, zoals funderingen (tot 80 cm), een wadi (50 cm) en nutsleidingen (50–240 cm), zijn beperkt en lineair, waardoor de kans op grootschalige verstoring klein is. Er blijft bovendien een veiligheidsbuffer van ca. 45 tot 60 cm tot het eerste relevante niveau. Het onderzoek toont aan dat de bodemopbouw deels intact is en dat archeologische resten nog aanwezig kunnen zijn. Verder archeologisch vooronderzoek in de vorm van archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is daarom noodzakelijk.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek én het landschappelijk booronderzoek kwam naar voren dat er een vervolgonderzoek in de vorm proefputten gericht op sites met een complexe verticale stratigrafie noodzakelijk is. Op basis van vraagstellingen die eventueel niet beantwoord kunnen worden door middel van onderhavige proefputten gericht op sites met complexe verticale stratigrafie en/of nieuwe onderzoeksvragen die rijzen in de loop van het veldwerk dient te allen tijde de mogelijkheid open gehouden worden om bijkomende proefsleuven aan te leggen.

Uit het proefputtenonderzoek blijkt dat de bodemopbouw wordt gedomineerd door (sub-)recente stedelijke verhardingen en gefaseerde antropogene ophogingspakketten, zonder intacte archeologische gebruiksniveaus. De lokaal aangetroffen sporen zijn geïsoleerd en beperkt van omvang; bij gebrek aan diagnostisch vondstmateriaal blijft hun datering onbepaald, maar op basis van hun stratigrafische positie en vullingskenmerken worden zij vermoedelijk in de Nieuwe tot de Nieuwste Tijd geplaatst. Er werden geen samenhangende structuren of behoudenswaardige archeologische contexten vastgesteld. De geplande werken reiken hoofdzakelijk tot circa 30 cm onder maaiveld (vloerplaat) en 80 cm onder

maaiveld (ringfundering) en zullen het archeologisch relevante niveau nauwelijks tot niet aantasten. Gezien de beperkte diepte van de ingrepen, de sterk verstoorde stedelijke bodemopbouw en het ontbreken van archeologisch waardevolle resten, blijft het aanwezige bodemarchief voldoende beschermd in situ. Alle verzamelde data en vaststellingen tijdens het proefputtenonderzoek leiden tot de conclusie dat het terrein een laag kennis- en datapotentieel heeft. Vanuit kosten-batenperspectief is verder archeologisch onderzoek gezien dit lage wetenschappelijke potentieel noch nuttig, noch noodzakelijk. Het projectgebied kan derhalve archeologisch worden vrijgegeven, met **behoud in situ** van het bestaande bodemarchief en zonder bijkomende archeologische maatregelen of vervolgonderzoek.

Het terrein kan vrijgegeven worden zonder vervolgonderzoek of zonder bijkomende maatregelen ter bescherming van (afwezige) relevante erfgoed.

Fig. 3.4: Vereenvoudigd allesporenplan geprojecteerd op een recente luchtfoto (2024) (©AGIV).

Dit ontslaat de aannemer/bouwheer echter niet van zijn verplichtingen.

De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevallsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in [artikel 5.1.4](#) van het [Onroenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#).

De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

3 Programma van maatregelen voor een behoud *in situ*

3.1 Doelstelling

Er dient een behoud *in situ* opgesteld te worden voor het terrein waar het aanwezig bodemarchief niet bedreigd wordt door de toekomstige werkzaamheden. In totaal gaat het om **345 m²**.

- Het relevante sporenbestand bevindt zich op een diepte vanaf ca. 130 tot 150 cm onder het maaiveld en worden thans niet bedreigd door de werkzaamheden. De verstoring beperkt zich hoofdzakelijk tot een vloerplaat tot ca. 30 cm onder maaiveld en een ringfundering tot ca. 80 cm onder maaiveld. Enkel ter hoogte van de zones waar proefputten werden aangelegd, zal lokaal een diepere verstoring optreden, voornamelijk binnen reeds verstoorte bodempakketten. Er zijn hier dan ook geen bijkomende maatregelen voor nodig.
- Een potentiële bedreiging van het aanwezig erfgoed vindt plaats wanneer het eerste archeologisch niveau dreigt te worden aangesneden of wanneer een bovenliggende buffer van 30 cm niet gerespecteerd zal kunnen worden.
- Enkel de potentieel bedreigde zones dienen in dat geval alsnog archeologisch opgegraven te worden.

Een behoud *in situ* houdt geen vrijgave in. Het is enkel o.w.v. de impactbepaling van de toekomstige werken dat een onderzoek hier kostenbaat niet wenselijk is.

Ondertekening

TEC nv staat voor een kwaliteitsvolle aflevering van haar resultaten en onderzoeken, onder de voorwaarden zoals overeengekomen met de opdrachtgever. Aangezien TEC nv de informatie, aangeleverd door de opdrachtgever of derden, niet onafhankelijk kan verifiëren dragen deze informatie-leveranciers de verantwoordelijkheid voor de accuraatheid en de volledigheid van hun informatie.

Dit verslag mag niet gereproduceerd worden, behalve in volledige vorm, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Dit verslag mag niet vertaald worden, behalve door of in opdracht van Terra Engineering & Consultancy nv.

Voor verdere inlichtingen over voorliggend rapport kunt u contact opnemen met ons kantoor.

Sint-Truiden, 17 januari 2026.

Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Auteur + Erkend archeoloog	Alexander Doucet	#SIGN_ADO
Nagelezen en goedgekeurd door + Erkend archeoloog	Ward Decramer	#SIGN_WDC
Teamleader Sint-Truiden	Maarten Dingenen	#SIGN_MDI
Naam van de operationeel verantwoordelijke TEC nv	Stijn Minne	#SIGN_SMI
Naam van de persoon die TEC nv rechtsgeldig kan vertegenwoordigen tegenover derden	Kristof Van Vooren vv LRJ Van Vooren Gedelegeerd Bestuurder	#SIGN_KVV